

AZ ÓKORI GÖRÖG VILÁG, AZ ÓKORI HELLÁSZ

3. tehetségfejlesztő téma

A görög–perzsa háborúk

A foglalkozás szerkezeti felépítése:

1. Motiválás, ráhangolás a témára – játékos, nagycsoportos feladattal: **„Betűabló”** (15 perc)
2. **Egyéni feladat** meghatározása (15 perc)
 - a) Egyéni feladat elvégzése
 - b) Az elvégzett feladat eredményének bemutatása egyenként
3. **Forráselemzés.** Kiscsoportok kialakítása, feladatmeghatározás, a feladat elvégzése (25 perc)
 - a) Csoportmunka
 - b) A feladat eredményének bemutatása
4. **Ismeretközlés:** A görög–perzsa háborúk szakaszainak áttekintése, legfontosabb eseményei, hadvezérek, a háború lezárása (15 perc)
5. **Villámverseny** (10 perc)
6. Internetes feladat megbeszélése – otthoni munka előkészítése (5 perc)
7. **Játékos feladat** – A foglalkozás értékelése és zárása (5 perc)

A görög-perzsa háborúk (Száray)

Fogalmak	Személyek/istenek	Események	Évszámok	Topográfia
perzsabarát tűrannoszok	I. Dareiosz	szkíta-perzsa háború	Kr. e. 514.	Kis-Ázsia
perzsa harcmodor	Miltiadész			Boszporusz
		ión városok felkelése a perzsák ellen	Kr. e. 500–494.	Dardanellák
trák-perzsa háború		görög-perzsa háború első szakasza	Kr. e. 492–480.	Trákia
				Fekete-tenger
				Athosz-hegyfok
	Hippiasz		Kr. e. 490.	Attika
falanx		Marathóni csata		Marathón
médek				
sztratégosz				
mélylési tagozódás				
hadrend				
seregszárny				
barbár				
szkíta				
	Xerxész		Kr. e. 486.	
hoplita haderő	Ariszteidész			Korinthosz
tengeri haderő	Themisztoklész			
osztrakizmosz				
	Hérodotosz	görög-perzsa háború második szakasza	Kr.e. 480–479.	Helléspontosz
				Tempé-völgy
	Leonidasz		Kr. e. 480.	Thermopülai
				Boiótia
				Iszthmosz- földszoros
triérész	Diodórosz			Szalamisz
	Pauszániasz		Kr. e. 479.	Plataia
				Mükalé- hegyfok
		a háború befejező szakasza	Kr. e. 479–448.	
déloszi szövetség	Kimón		Kr. e. 478.	
ciprusi csata			Kr. e. 448.	

Az ellenfél:

Perzsa társadalom	Perzsa állam	Perzsa topográfia
állattenyésztő életmód	Kürosz államszervező tevékenysége – Kr. e. 559.	Iráni-medence
lovasság	hódítások (Babilon, Főnicia, Palesztina) – Kr. e. 539.	Zagrosz hegység
deportálás megszüntetése	Kambüszész hódításai – Kr. e. 529-től	száraz-félszáraz éghajlat
adózás	Egyiptom elfoglalása (Kr. e. 525.)	Média
erős hadsereg	I. Dareiosz (Kr. e. 525–486.)	Babilónia
perzsa hitvilág	indiai és európai hódítási törekvések	Perszisz
vallási dualizmus	satrapiák	Milétoz
		Epheszosz
		Perzsa királyi út

Extra adatok (egyéb tankönyvekből)
perzsa követek
lovas íjászok
közelharc
taktika
arcvonal
döfőorras hajó
hajóhíd
Artemiszion-fok

1. Motiválás – ráhangolás – „BETŰRABLÓ” (összes idő 15 perc)

3 kiscsoport alakul. A táblára 12db betűkártya kerül lefordítva, alattuk számok. Minden számhoz tartozik egy kérdés. A csapatok választanak egy-egy számot és válaszolnak a számhoz tartozó kérdésre. Ha helyes a válasz, megkapják a számhoz tartozó betűt, de nem fordíthatják fel, csak ha minden kártya eltűnt a tábláról. **Minden helyes válasz 1 pontot ér.** Ha a csapat nem tudja a választ, másik csapat pontot és betűt rabolhat. Ha elfogytak a kérdések, felfordíthatják a betűkártyákat. Ezután a feladatuk az, hogy minél több – a görög történelemhez kapcsolódó – fogalmat, nevet írjanak össze, amelyekben az összegyűjtött betűk valamelyike megtalálható. **Ahány helyes fogalmat leírtak, annyi pontot kap a csapat.** Egy szóban csak egy betű felhasználása számítható be. Erre a feladatrészre 5 perc áll rendelkezésükre.

Kérdések és a hozzájuk tartozó betűk:

1. Melyik spártai törvényhozó osztotta a város közvetlen határát 9000 részre? → **P**
2. Milyen eljárással kapták meg a spártai családok az őket megillető parcellákat? → **T**
3. Kinek a tulajdonában volt Spártában a föld? → **SZ**
4. Kik művelték Spártában a földet? → **D**
5. Hány arkhón állt a Kr .e. VII. sz-i Athén élén? → **K**
6. Milyen tisztséget töltött be Drakhón? → **M**
7. Mi volt Drakhón legfontosabb intézkedése? → **H**
8. Mikorra tehető Szolón tevékenysége? → **A**
9. Ki volt Athén első türannosza? → **L**
10. Mettől meddig tartott Athénban a türannisz rendszere? → **E**
11. Kr. e. 508-tól milyen intézmény volt hivatva megakadályozni az athéni türanniszt visszaállítását? → **R**
12. Hány phülére osztotta Attika lakosságát Kleiszthenész? → **I**

	A csoportfeladat teljesítése (pont)
1. csoport tagjai	x
2. csoport	y
3. csoport	z

Értékelés/1.

Tanuló neve	„Betűrabló”	Egyéni feladat	Csoport-feladat	Villám-verseny	Játékos feladat	Össz-pontszám
q	x					
w	y					
e	x					
r	z					
t	z					
z	x					
u	y					
i	z					
o	y					
p	x					
ő	z					

EGYÉNI FELADATOK (15 perc) Összesen: 24 pont

Dareiosz

Méd harcosok védik a perzsa királyt.

• **Idézd fel a Perzsa Birodalomról tanultakat! A feladatok megoldásához használd a történelmi atlaszt!**

1. Milyen térségeket, államokat igazított le Kürosz? (3 pont)

A/

B/

C/

2. Melyik nagy állam lett Kambüszész prédája? (1 pont)

3. Hol folytatta a hódításokat Dareiosz? (2 pont)

A/

B/

4. Milyen igazgatási rendszert alakítottak ki a perzsák? (1 pont)

5. Milyen kettősség mutatkozott a tartományok (satrapiák) irányításában? (2 pont)

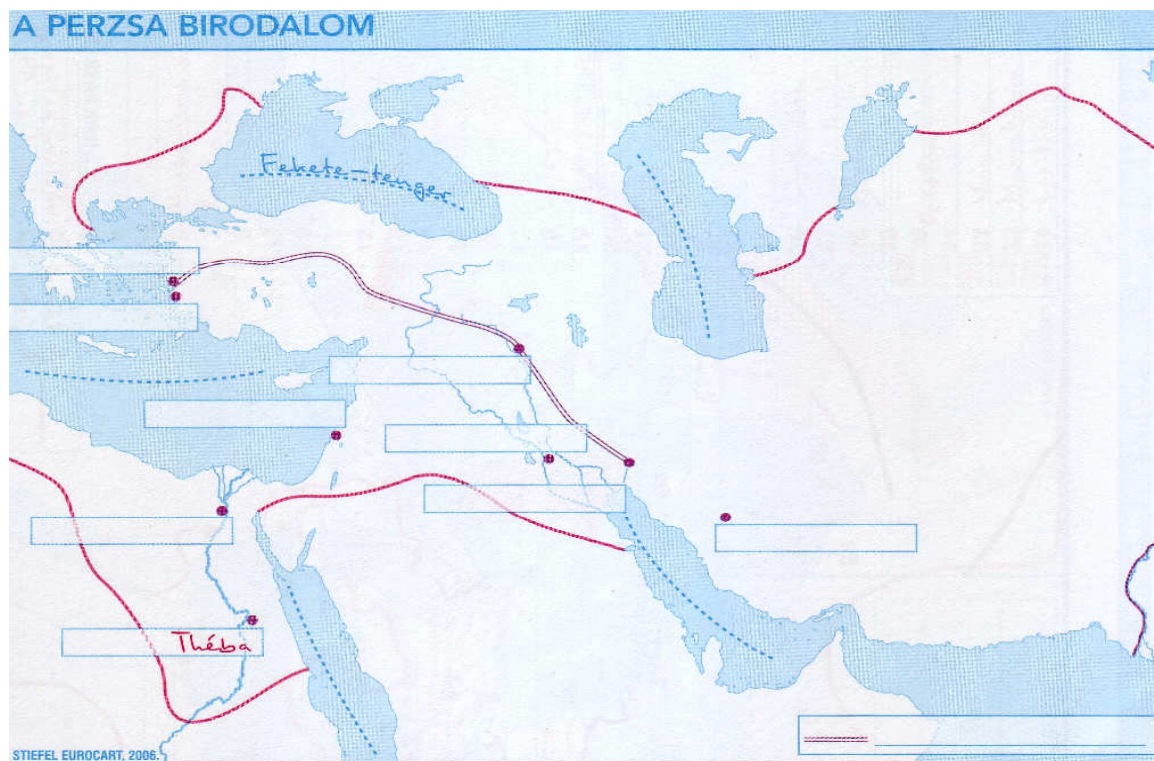
6. Nevez meg 3 olyan tényezőt, amely a birodalom egységét szolgálta! (3 pont)

A/

B/

C/

7. Egészítsd ki a vaktérképet a hiányzó adatokkal! (0,5 pont, összesen: 6 pont)

• **A képek és saját ismereteid alapján válaszold meg a kérdéseket!**

8. Mi volt a perzsa haderő fő fegyverneme? (1 pont)

9. Hogy nevezték a perzsa harcosokat? (1 pont)

10. Milyen további alakulatok segítették elő a győzelmüket? (4 pont)

A/

B/

C/

D/

Értékelés/2.

Tanuló neve	„Betűabló”	Egyéni feladat	Csoport-feladat	Villám-verseny	Játékos feladat	Össz-pontszám
q	x	x+ 22				
w	y	y+ 20				
e	x	x+ 24				
r	z	z+ 20				
t	z	z+ 18				
z	x	x+ 17				
u	y	y+ 21				
i	z	z+ 23				
o	y	y+ 15				
p	x	x+ 22				
ő	z	z+ 24				

2. Forráselemzés. Kiscsoportok kialakítása, feladatmeghatározás, a feladat elvégzése

A görög-perzsa háborúk szakaszai, eseményei (összes idő: 25 perc)

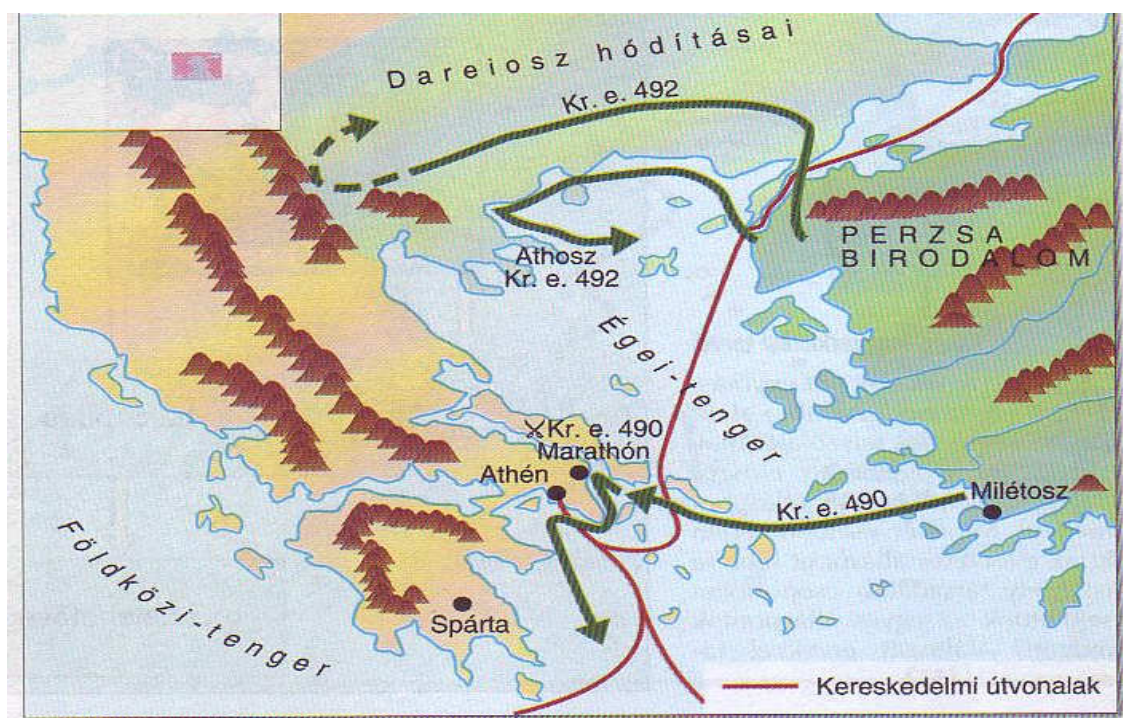
A feladatra csoportonként: **17 pont** gyűjthető.

A tanulók a táblára felírt sorrendben alakítanak kis létszámú csoportokat. (minimum 2-3 fő, maximum 4-5 fő)

A foglalkozásvezető meghatározza a feladatot, kiosztja a fénymásolt forrásszemelvényeket (a hozzájuk csatolt feladatokkal együtt). Megszabja a rendelkezésre álló időt, és kijelöli az időfelelőst. (Rendelkezésre álló idő: a feladat elvégzésére 10 perc; az eredmények bemutatására 13 perc; a pontszámok táblára írására 2 perc)

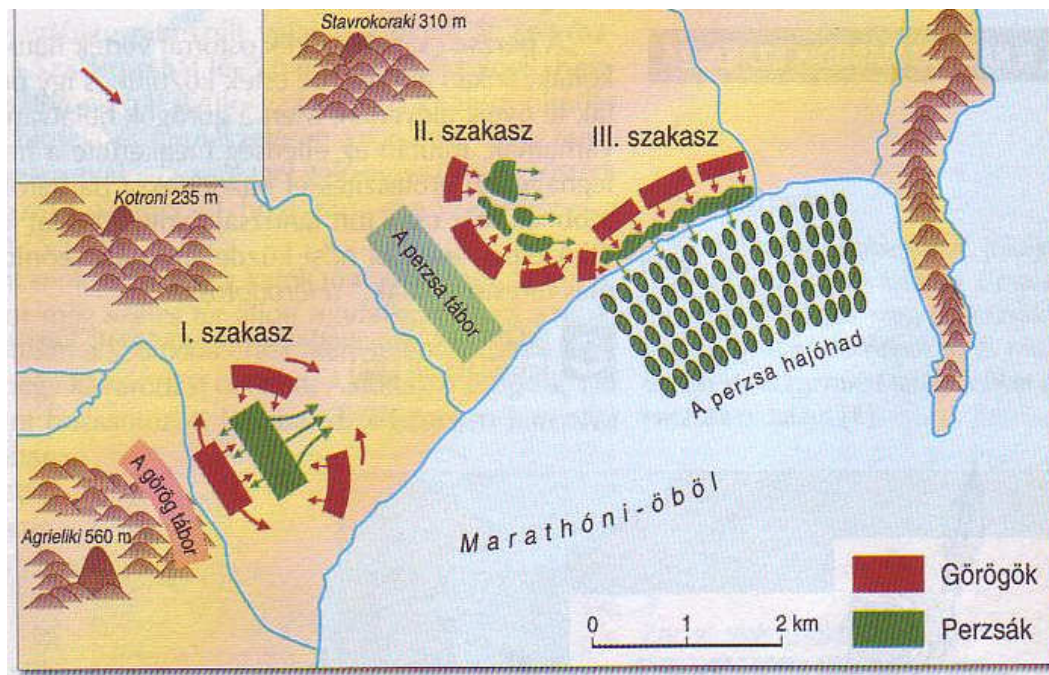
1. csoport feladata – A görög-perzsa háborúk I. szakasza

- A térképvázlat segítségével válaszoljátok meg a kérdéseket!

1. Melyik görögység találkozott elsőként a perzsa uralommal? (1 pont)
2. Milyen viszony alakult ki a perzsák és a görög városok között amiatt, hogy a görögök perzsa fennhatóság alá kerültek? (2 pont)
 - A/ gazdasági tekintetben:
 - B/ politikai tekintetben:
3. Melyik görög polisz érdekeit sértette leginkább a perzsák terjeszkedő politikája? (1 pont)
4. Mi volt ennek az oka? (1 pont)
5. Milyen esemény történt Kr. e. 500–494 között Kis-Ázsiában? (1 pont)
6. Milyen esemény kapcsolódik az Athosz-hegyfokhoz? (1 pont)

• **A forrás és a térképvázlat tanulmányozása után válaszoljatok a kérdésekre!**

„(A perzsák) hajóikkal átkeltek Attika földjére (...) Attikában Marathón volt a lovasság bevetésére a legalkalmasabb hely, (...) Tíz sztratégosz vezette őket (az athéniakat), köztük a tizedik Miltiadész. (...) Amint tehát az athéniak (...) felsorakoztak, a helyzet úgy alakult, hogy hadrendjük hosszúságban megfelelt a médekének, de míg a közép csak néhány sornyi mélységben tagozódott, és itt volt a hadrend leggyengébb pontja, addig mindkét szárny alaposan meg volt erősítve.

Amint elrendeződtek, és az áldozat kedvezőnek mutatkozott, az athéniak a támadási parancs elhangzása után futva rohanták meg a barbárokat, a két fél közt a távolság mintegy nyolc stadion volt. (...)

Marathón (mezején) sokáig tartott a harc. A harcrend közepén, ahol maguk a perzsák és szkíták voltak felállítva, a barbárok győztek, át is törtek, és (a görögöket) a szárazföld felé kezdték szorítani, de a két szárnyon az athéniak és a plataiaiak kerekedtek felül. Az athéniak, amint győzelmüket látták, a megfutamodó barbárokat hagyták futni, viszont a két szárnyat egyesítve, a középén áttört (erők) ellen fordultak, s itt győztek. A menekülő perzsákat kaszabolva, egészen a tengerig üldözték, itt tüzet keltettek, és megtámadták a hajókat (...).

Ebben a marathóni csatában a barbárok közül körülbelül 6400 ember esett el, míg az athéniak közül mindössze százkilencvenkettő”. (...) (Hérodotosz: A görög–perzsa háború)

7. Hol, milyen útvonalon indították második hadjáratukat a perzsák? (1 pont)

8. Mikor zajlott le ez a támadás? (1 pont)

9. Milyen létszámú perzsa haderő támadt a görögökre? (1 pont)

10. Ki kalauzolta a perzsákat? (1 pont)

11. Milyen fegyvernem alkotta a perzsa haderő javát? (1 pont)

12. Milyen fegyvernem alkotta a görög haderő többségét? (1 pont)

13. Hol zajlott le a döntő csata? (1 pont)

14. Miben különbözött a szembenálló felek harcmódora? (1 pont)

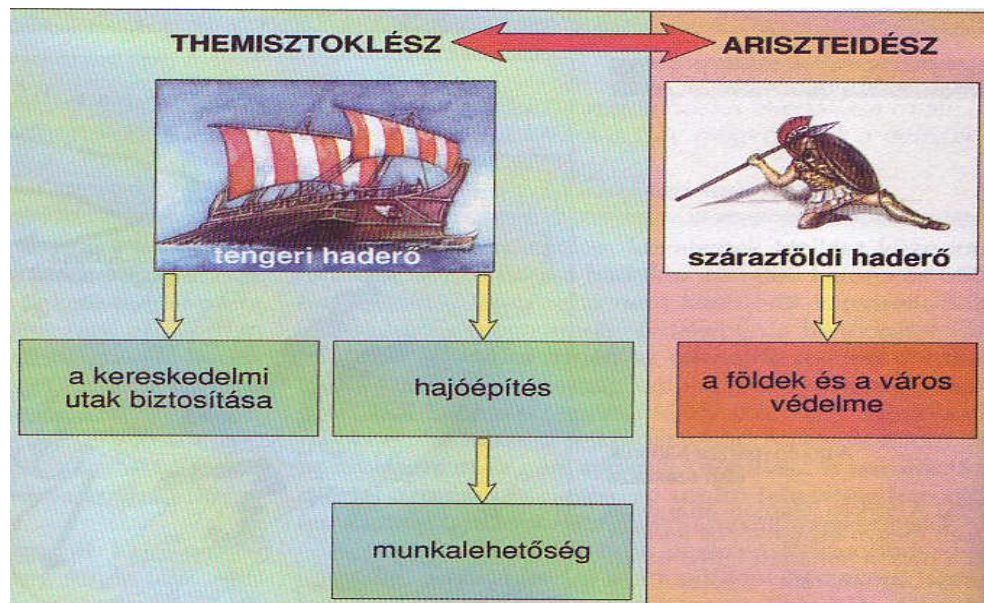
15. Hogyan zárult a csata? (1 pont)

16. Kit ábrázol az alábbi kép? (1 pont)

2. csoport feladata – Készülődés az újabb összecsapásra

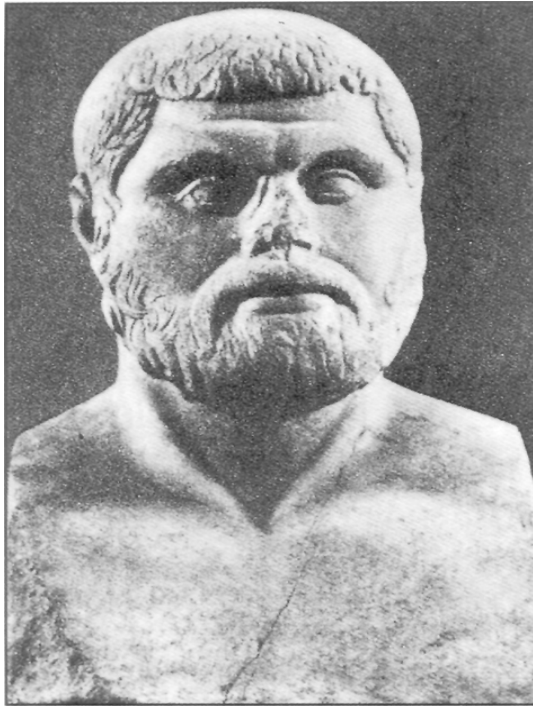
- Az ábra és a forrás elemzése után válaszoljatok a kérdésekre!

Themisztoklész„azzal a javaslattal állt elő, hogy ne osszák fel a laurioni ezüsbányák jövedelmét, amint szokták, hanem építsenek ebből a pénzből három evezősoros hadihajókat.[...] Ennek eredményeként épült meg az a száz hadihajó, amellyel később Xerxész ellen harcoltak.[...] Így irányította fokozatosan az athéniak figyelmét a tengerre. Meggyőzte őket arról, hogy gyalogos haderejükkel még közvetlen szomszédaikkal sem képesek megmérkőzni, tengeri haderővel pedig nemcsak a barbárokkal szemben védekezhetnek eredményesen, hanem egész Görögországban vezető szerephez juthatnak.” (Plutarkhosz: Themisztoklész életrajza, 4.)

1. Melyik két terv állt egymással szemben Athénban? (1 pont)
2. Mi volt a két álláspont lényege? (2 pont)
A/
B/
3. Milyen gazdasági érdekek húzódtak meg az álláspontok mögött? (2 pont)
A/
B/.....
4. Mely társadalmi csoportok támogatták a tervet? (2 pont)
A/
B/
5. Melyik irányzat győzött? (1 pont)

6. Kit ábrázol az alábbi kép? (1 pont)

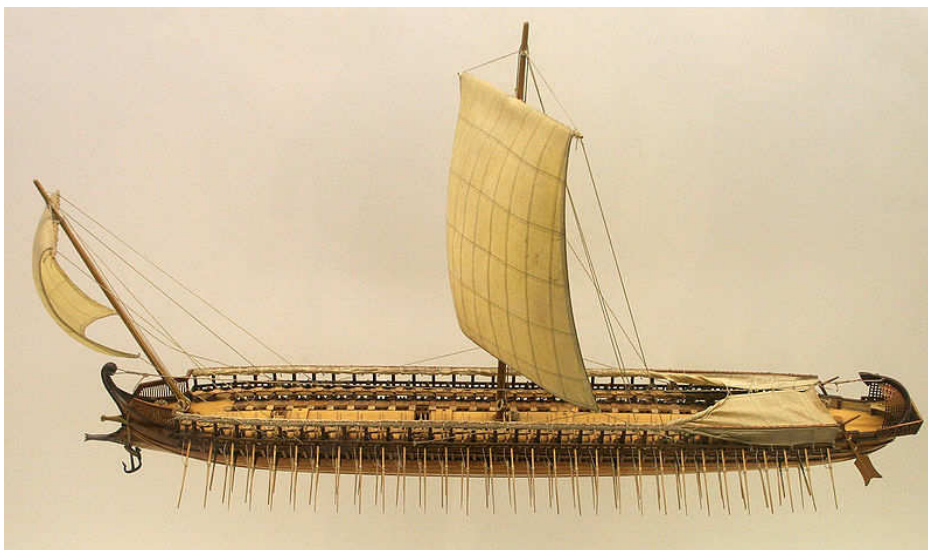

7. Mi lett a sorsa a vesztes párt vezérének? (1 pont)

8. Mi a jellegzetessége a lentebb látható hajónak? (1 pont)

A/

B/

„Engem magamat is, amióta trónra léptem, az az egyetlen szándék foglalkoztat, hogy ne szerezzek kisebb tisztséget elődeimnél.[...] S töprengéseim közben rájöttem, hogyan növekedhet dicsőségünk s szerezhetünk egyben a meglévőhöz további területet.[...] Hidat akarok verni a Hellészpontoszon, hogy Európán keresztül Hellász ellen vonulhassak, s hogy bosszút álljak az athéniakon mindazért, amit elkövettek a perzsák és atyám ellen.[...] Úgy döntöttem, hogy háborút kezdek ellenük.[...]” (Hérodotosz: A görög–perzsa háború)

9. Ki beszél terveiről a forrásrészletben? (1 pont)

10. Mire készül? (1 pont)

„Egyik nép a hajókat szolgáltatta, a másikat a gyalogosseregbe osztották be, a harmadik alkotta a lovasságot, a negyedik adta a lószállító hajókat, miközben maga is részt vett a hadjáratban. Sokukat a hidakhoz szükséges nagy hajók elkészítésével bízták meg, ismét másoknak pedig élelmiszert és hajókat kellett szolgáltatniuk.[...] Mialatt a népek a rájuk rótt munkákkal foglalatostkodtak, az egész szárazföldi sereg összegyülekezett, s Xerxésszel együtt Szardeiszig nyomult. Mert úgy szólt a parancs, hogy itt gyülekezzék össze az egész sereg, amelyik Xerxészt a szárazföldön követni fogja.[...] (Hérodotosz: A görög–perzsa háború)

11. Nevezzetek meg 3 intézkedést, amelyek a háborúra való felkészülést jelezték! (3 pont)

A/

B/

C/

12. Hol jelölte ki a gyülekezés helyét? (1 pont)

3. csoport feladata: A görög-perzsa háborúk második szakasza

- A térkép-vázlat és a forrás tanulmányozása után válaszoljátok meg a kérdéseket!

„A perzsa csapatvezérek ostorral verték hátul a katonákat, s mindig előre tuszkolták. Sokan a tengerbe estek közülük, s így pusztultak el, de még többet gázoltak el övéik elevenen. Mert a görögök belátván, hogy ők a halálnál egyebet nem várhatnak, miután az ellenség megkerülte a hegyet: féktelen dühükben a lehető legnagyobb erőfeszítéssel küzdöttek a barbárok ellen. Minthogy e napon a legtöbbnek már csak tört lándzsája volt, karddal kaszabolták a perzsákat. Ebben az ütközetben esett el hősi küzdelem után Leonidasz (spártai király), s vele együtt más híres spártaiak.” (Hérodotosz)

1. Mikor kezdődött a görög-perzsa háborúk második szakasza? (1 pont)
2. Hol keltek át Európába a perzsa csapatok? (1 pont)
3. Milyen haderőt képviselt a perzsa haderő: (2 pont)
A/ a katonák számában;
B/ a flotta hajóinak számában?
4. Hol ütköztek meg a perzsa szárazföldi csapatok a görögökkel? (1 pont)

5. Főleg kiből állt ez a görög sereg? (1 pont)

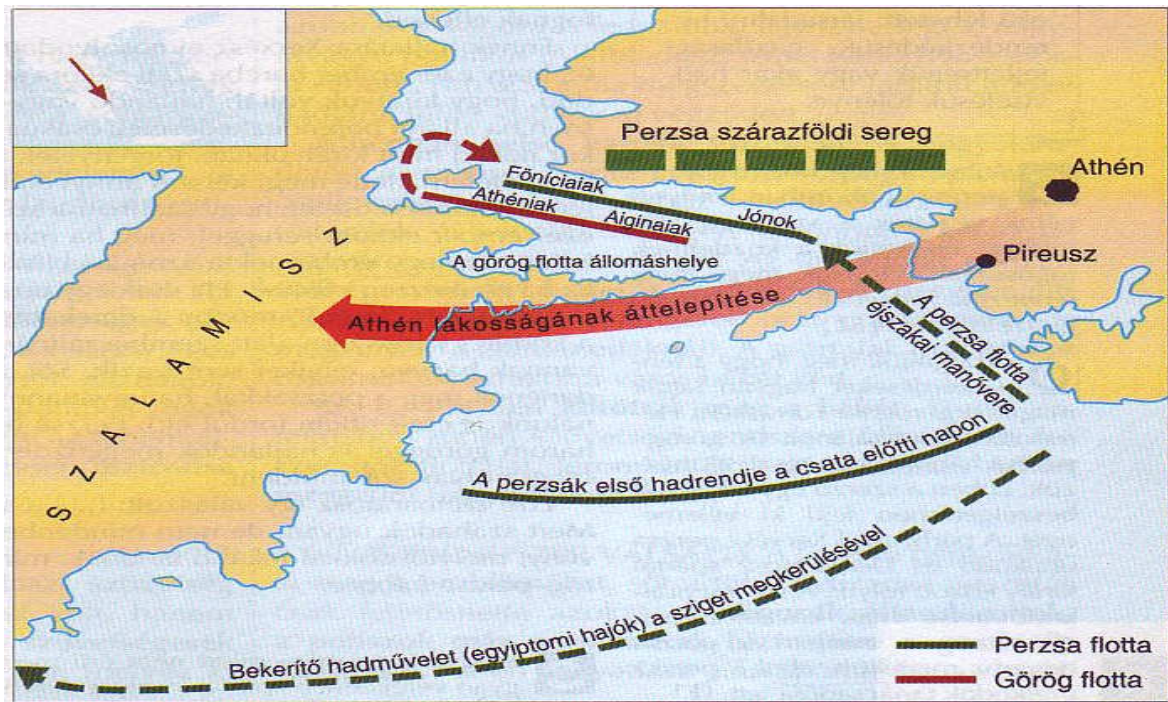
6. Ki vezette a görögöket? (1 pont)

7. Mi lett a védekező görögök sorsa? (1 pont)

8. Hova vonult vissza a görög szárazföldi sereg? (1 pont)

• A forrásrészlet és a térképvázlat segítségével válaszoljátok meg a kérdéseket!

„Themisztoklész látva, hogy a flotta parancsnoka nem tud úrrá lenni a tömeg indulatán, másfelől viszont, hogy a Szalamisz melletti szűk tér nagyban elősegítené a győzelmet, ilyesmit eszelt ki magában: rábeszél valakit, szökjék át Xerxészhez, és állítsa határozottan, hogy a Szalamisznál lévő hajók arra készülnek, hogy elmeneküljenek a helyükről, és Iszthmosznál gyülekezzenek. A király a híradás valószínűsége miatt hitelt adott a hírnek, és természetesen azon volt, hogy megakadályozza a görög tengeri erőknek a gyalogos sereggel való egyesülését. Tüstént elküldte hát az egyiptomi flottát azzal a paranccsal, hogy zárják el a Szalamisz és a megarai terület közt a közlekedést. (...)

A király elrendelte a flottaparancsnoknak, hogy a hajók támadják meg az ellenséget. (...) A perzsák először, mikor még széles tér állott rendelkezésükre, szabályos rendben hajóztak, amint azonban a szorosba értek, kénytelenek voltak több hajót a rendből leszakítani, és ez nagy kavargást okozott. A flottaparancsnok, aki a hadrend élén haladt, és elsőként bocsátkozott harcba, dicsőségesen harcolva esett el, hajója elsüllyedtével azonban általános zűrzavar lett úrrá a barbárok hajóhadán. Sokan voltak ugyanis, akik parancsoltak, és nem mindegyik parancsolta ugyanazt, ezért félbehagyták a további előrehajózást, és megállva, visszafelé húzódtak volna a széles térség felé. Az athéniak, mikor látták a barbárok zavarát, nekihajóztak az ellenségnek, és egyes hajókat a hajóorral rongáltak meg, másoknak pedig az evezősorát sodorták el. Mikor azután az evezősők nem működtek, sok perzsa hadihajó keresztbe fordult, mire az oldalukat érő lökéstől egyre-másra kaptak sebeket. Ezért abba is hagyták a farolást, és meghátrálva, hanyatt-homlok menekültek.” (Diodórosz leírása a szalamiszi csatáról)

9. Miért határozta el Themisztoklész, hogy csatára ösztönzi a perzsákat Szalamisz szigeténél? (1 pont)

10. Hogyan vette rá a perzsákat Themisztoklész a harcra? (1 pont)

11. Mi a jelentősége a csata szempontjából az egyiptomi flotta hadműveletének? (1 pont)
12. Hogyan változott meg a csata kezdete előtt a perzsa hajók hadrendje? (1 pont)
13. Mi volt a változás oka? (1 pont)
14. Miért lett a görögöké a győzelem? Említsetek két okot! (2 pont)
15. Mi lett a perzsák vereségének katonai következménye? (1 pont)

	A csoportfeladat teljesítése (pont)
1. csoport tagjai	17
2. csoport	16
3. csoport	14

Értékelés/3.

Tanuló neve	„Betűabló”	Egyéni feladat	Csoport-feladat	Villám-verseny	Játékos feladat	Össz-pontszám
q	x	x+ 22	x+ 22+17			
w	y	y+ 20	y+ 20+16			
e	x	x+ 24	x+ 24+17			
r	z	z+ 20	z+ 20+14			
t	z	z+ 18	z+ 18+14			
z	x	x+ 17	x+ 17+17			
u	y	y+ 21	y+ 21+16			
i	z	z+ 23	z+ 23+14			
o	y	y+ 15	y+ 15+16			
p	x	x+ 22	x+ 22+17			
ő	z	z+ 24	z+ 24+14			

ISMERETKÖZLÉS (15 PERC)

A GÖRÖGÖK ÉS A PERZSÁK HÁBORÚI	
Kr. e. 500–494.	• A kis-ázsiai ión városok felkelése a perzsa uralom ellen→leverése
Kr. e. 492.	• Perzsa terjeszkedés→Thrákia; Makedónia→Miltiádész Athénba menekül, sztratégosszá választása • Perzsa hajóhad pusztulása az Athosz-hegyfoknál
Kr. e. 490.	• Perzsa támadás az Égei-tenger szigetvilágán keresztül→marathóni csata→görög győzelem (Miltiádész)→perzsa flotta visszavonulása
Kr. e. 483.	• Themisztoklész↔Ariszteidész küzdelme→Ariszteidész száműzése (osztrakiszmosz)→athéni hadiflotta kiépítése (triérész)
Kr. e. 480.	• Újabb perzsa támadás (Xerxész)→Thermopülai-szoros: görög verség (Leonidasz spártai király és 300 katonájának hősi halála) • Perzsa pusztítás→Boiótia, Attika • Szalamiszi-szoros: Themisztoklész hadicsele→görög győzelem→perzsa flotta visszavonulása Kis-Ázsiába, szárazföldi haderő Thesszáliában maradt
Kr. e. 479.	• Plataia: görögök szárazföldi győzelem (Pauszanasz) • Mükalé-hegyfok: perzsa hadiflotta veresége a görögöktől
Kr. e. 478.	• Kis-ázsiai ión városok felszabadítása (Pauszanasz)→Spárta kilépése a háborúból • Athén→déloszi szövetség létrehozása
Kr.e. 470–465.	• déloszi szövetség folytatja a perzsák elleni háborút→Kimón vezetésével (Miltiádész fia) • Eurümedón (Kis-Ázsia)→perzsák tengeri és szárazföldi veresége

Kr. e. 449.	• ciprusi Szalamisz: újabb görög győzelem ↓ • Kalliasz-féle békekötés

Villámverseny (10 perc)

A feladat elvégzésére **3 perc** adható. Ezen belül bárki bármikor leadhatja az elkészült munkáját a foglalkozásvezetőnek. A helyes válasz 1 pontot ér (összesen 4). Hibás vagy meg nem válaszolt kérdésért viszont -1 pont jár. Ebben a feladatban az is előfordulhat, hogy 0-nál kevesebb pont kerül majd az összesítőre. A közös megbeszélés során a tanulók indokolják is a választásukat.

• Dönts el az állításokról igazak vagy sem! (4 pont)

1. A görög-perzsa háborúk oka az ión felkelésnek nyújtott athéni segítség volt?

igen – nem

2. Dareiosz támadása idején a demokrácia ellenfelei a perzsákhoz húztak?

igen – nem

3. A görögök hősiességének köszönhetően a perzsák sohasem tudták elfoglalni Athént?

igen – nem

4. A szalamiszi szorosban csak az athéni hajóhad harcolt a perzsák ellen, mert a spártaiak és szövetségeseik a Peloponnészoszt védték?

igen – nem

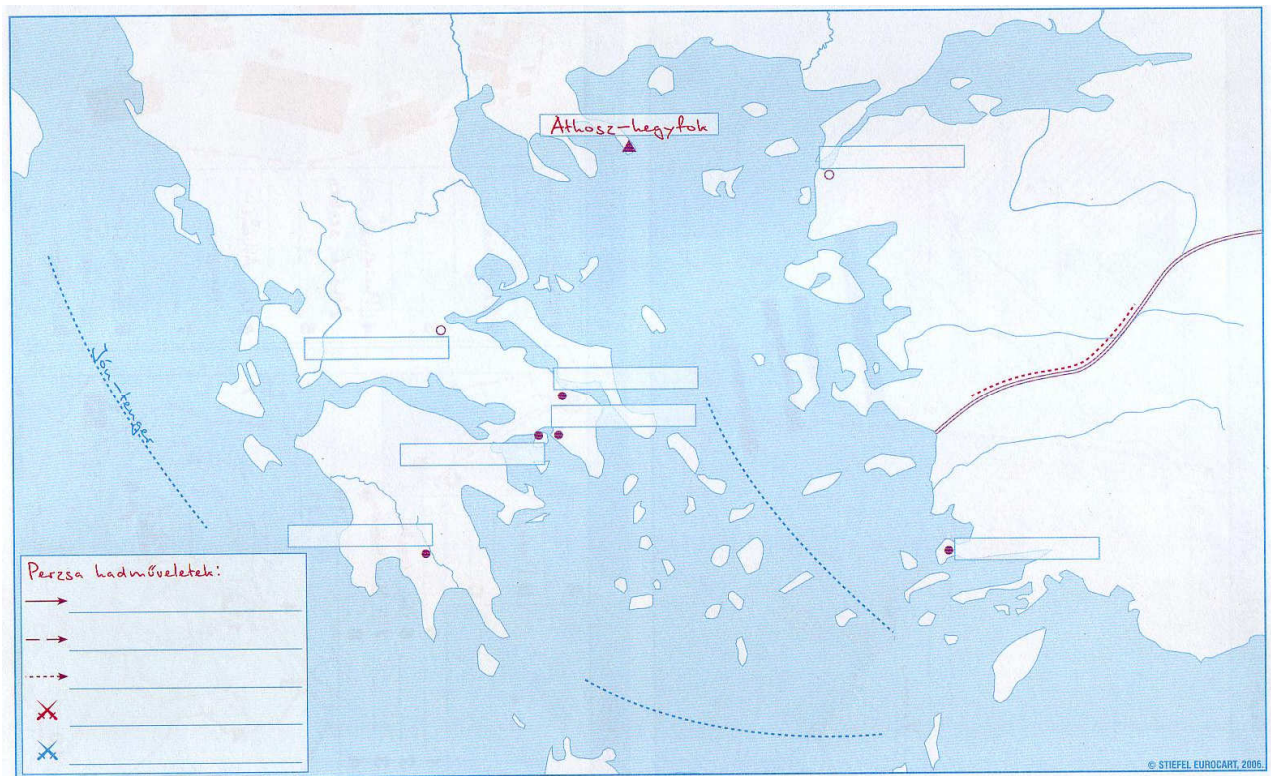
Értékelés/4.

Tanuló neve	„Betűabló”	Egyéni feladat	Csoport-feladat	Villám-verseny	Játékos feladat	Össz-pontszám
q	x	x+ 22	x+ 22+17	x+ 22+17+4		
w	y	y+ 20	y+ 20+16	y+ 20+16+3		
e	x	x+ 24	x+ 24+17	x+ 24+17+4		
r	z	z+ 20	z+ 20+14	z+ 20+14+2		
t	z	z+ 18	z+ 18+14	z+ 18+14+1		
z	x	x+ 17	x+ 17+17	x+ 17+17+3		
u	y	y+ 21	y+ 21+16	y+ 21+16+4		
i	z	z+ 23	z+ 23+14	z+ 23+14+1		
o	y	y+ 15	y+ 15+16	y+ 15+16+2		
p	x	x+ 22	x+ 22+17	x+ 22+17+4		
ő	z	z+ 24	z+ 24+14	z+ 24+14+1		

Internetes feladat megbeszélése – otthoni munka előkészítése (5 perc)

(Ezt a feladatsort a tanulók nyomtatott formában megkapják, hazaviszik, de az iskola honlapján is megtalálhatják és ott a kialakított „Fórum” oldalra bejelentkezve írhatják a válaszaikat. Ehhez aztán mások is hozzátehetik gondolataikat, vagy korrigálhatják a már meglévő válaszokat . A következő foglalkozásra a nyomtatott változatot kitöltve elhozzák. Az értékelés a foglalkozásvezető feladata. – Összesen: **57 pont**)

1. Egészítsd ki a vaktérképet a megjelölt topográfiai helyszínek neveivel, írd be a tengerek neveit és jelöld a görög–perzsa háborúk útvonalait, csatáit! Készíts jelmagyarázatot is a térképhez! (összesen: 19 pont)

2. A marathóni csatában nem vettek részt a perzsa lovasok. Nézz utána, mi lehetett ennek az oka! (Több elképzelés is lehetséges!) – (4 pont)

3. Egészítsd ki a forrást a hiányzó tartalmi elemmel, majd válaszold meg a kérdéseket!

„Holdtölte után kétezer lakedaimóni katona jött Athénba, s annyira igyekeztek, hogy Spártából már a harmadik napon Attikába jutottak. Habár a csatából elkéstek, mégis látni kívánták a médeket, elmentek tehátba (1 pont) és megnézték. Majd megdicsérvén az athéniak viselkedését, hazamentek.” (Hérodotosz: A görög-perzsa háborúk)

A/ Nézz utána, mi volt a spártaiak késlekedésének oka! (1 pont)

B/ Számítsd ki, hány kilométert tettek meg egy nap alatt a spártai katonák! (1 pont)

C/ **Legenda vagy valóság** volt-e a marathóni futás története? (3 pont)
(Válaszodat több tényezővel indokold!)

4. Nézz utána, **mi lett a sorsa** az ókori görög történelem leghíresebb hadvezéreinek!
(elemenként 4 pont, összesen: **16 pont**)

A/ Miltiádész

B/ Themisztoklész

C/ Pauszaniasz

D/ Kimón

5. Nézz utána, **milyen felirat** olvasható a lentebb látható emlékművön! (2 pont)

6. Ebben a feladatban két lehetőség közül választhatsz! **(10 pont)**

A/ Készíts **haditudósítást** a görög–perzsa háborúk valamelyik szakaszáról vagy egy csatájáról!

VAGY

B/ Írj **népgyűlési felszólalást, szónoklatot**, amely az athéni belpolitikai küzdelmekhez kapcsolódik. Bármelyik tábor (szárazföldi, tengeri) pártján állhatsz!

	Maximálisan kapható pontszám	Szerzett pontszám
1. feladat	19	
2. feladat	4	
3. feladat	6	
4. feladat	16	
5. feladat	2	
6. feladat	10	
összesen	57	

JÁTÉKOS FELADAT

(A foglalkozás értékelése és zárása: 5 perc)

Minden tanuló megkapja a fénymásolt szöveget, 3 perc áll rendelkezésükre, hogy a feladatot önállóan megoldják. Az idő letelte után a foglalkozásvezetővel értékelik a feladatot. Ha helyesen oldották meg azt, akkor Periklész nevét kapták megoldásként. A feladatra 9 pont adható.

Feladat: Rendezd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket a hozzájuk tartozó betűjelzések leírásával, így helyes sorrend esetén, a betűk egybeolvasásával megkapod a feladat megoldását! (Összesen: 9 pont)

- A/ a marathóni csata – **I**
 B/ a déloszi szövetség létrejötte – **S**
 C/ a szalamiszi tengeri ütközet – **L**
 D/ Dareiosz Athén ellen induló hajóhadát szétszórja a vihar – **R**
 E/ a thermopülai ütközet – **K**
 F/ perzsaellenes ión felkelés – **E**
 G/ görög ellentámadás és szárazföldi győzelem Plataianál – **É**
 H/ a perzsák elfoglalják Kis-Ázsia nyugati partját – **P**
 I/ a Kalliasz-féle békekötés – **Z**

Megoldás: PERIKLÉSZ

Értékelés/5.

Tanuló neve	„Betűabló”	Egyéni feladat	Csoport-feladat	Villámverseny	Játékos feladat	Össz-pontszám	helyezés
q	x	x+ 22	x+ 22+17	x+ 22+17+4	x+ 22+17+4+9	x+52	2.
w	y	y+ 20	y+ 20+16	y+ 20+16+3	y+ 20+16+3+ 6	y+45	
e	x	x+ 24	x+ 24+17	x+ 24+17+4	x+ 24+17+4+7	x+52	1.
r	z	z+ 20	z+ 20+14	z+ 20+14+2	z+ 20+14+2+8	z+44	
t	z	z+ 18	z+ 18+14	z+ 18+14+1	z+ 18+14+1+5	z+38	
z	x	x+ 17	x+ 17+17	x+ 17+17+3	x+ 17+17+3+8	x+45	
u	y	y+ 21	y+ 21+16	y+ 21+16+4	y+ 21+16+4+9	y+50	3.
i	z	z+ 23	z+ 23+14	z+ 23+14+1	z+ 23+14+1+4	z+42	
o	y	y+ 15	y+ 15+16	y+ 15+16+2	y+ 15+16+2+3	y+36	
p	x	x+ 22	x+ 22+17	x+ 22+17+4	x+ 22+17+4+5	x+48	
ő	z	z+ 24	z+ 24+14	z+ 24+14+1	z+ 24+14+1+5	z+44	